

raneizării spectacolului liric, dar îndeosebi de căutărilor din cîmpul componistic, polemica trebuie însă raportată la contextul problemelor proprii creației acestui veac; așa fiind, devine mai mult decît riscantă orice proorocire de dispariție a operei, orice negare a evoluției ei.

4. Avem multe, multe talente, o competență școală de canto, un prestigiu consolidat pe harta concursurilor internaționale. Nu știu, totuși, în ce măsură putem vorbi despre înzestrarea profesională *completă*, din școală, a tinerilor muzicieni, pentru scena timpului nostru (e discutabilă mai ales contribuția claselor de regie).

Chiar dacă, în ultimii ani, apare vizibilă preocuparea conservatoarelor de a asigura noilor generații o formație profesională corespunzătoare exigențelor teatrului liric contemporan, cred că problema se mai cere studiată.

dicțiune, acuta acompaniată de ridicole gesticulări, duetul sau aria cîntate cu emfază, cu artificialitate melodramatică, ori, dimpotrivă, rigiditatea scenică, preocupată doar de emisia vocală, nu au cituși de puțin darul de a trece neobservate!

2. Nu poate fi vorba de incompatibilitate! Rămîne doar ca, din prea mare dorință de modernitate, regia să nu exagereze, scăpînd din vedere specificitatea spectacolului modern de operă. Cu alte cuvinte, nu tot ce e valabil pentru teatru poate fi adoptat în operă. O mișcare scenică ce obosește și taie respirația solistului nu are nimic comun cu arta spectacolului modern de operă.

De altfel, asemenea modalități de exprimare scenică intră în contradicție și cu opera clasică și cu cea contemporană, căci uită *respectul datorat aceluia factor elementar care este condîia de a cînta*.

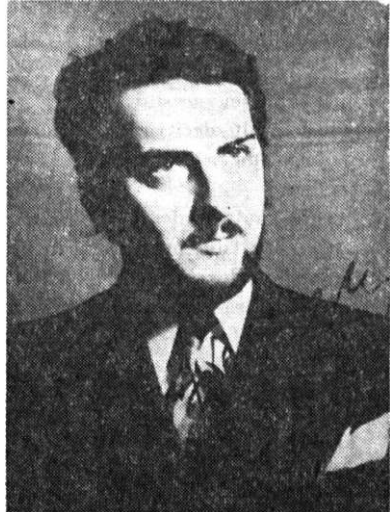
Cînd arta actorului îi e străină solistului, cînd spectacolul abundă în sfîngăcii, artificialitate, lipsă de culoare și ritm interpretativ, cînd totul concură spre o imagine de concert costumat, atunci opera își merită cu prisosință clasarea peiorativă de „muzeu sonor”. Dar verdictul nu cred că poate fi extins asupra operei, *ca gen*. Ce-i drept, viabilitatea operei în secolul nostru este un subiect care continuă să rămînă sub semnul dezbaterii. Generată și de nevoia contempo-

FLORIN DIACONESCU

solist, Opera Română,
București:

„Superioritatea cîntăreșului-actor”

1. Opera, considerată (de unii, cel puțin) drept cel mai complet mod de manifestare artistică prezentat pe scenă, oferă interpretului o mulțime de mijloace prin care să-și contureze personajul. În alegerea acestor mijloace, în faza de lucru, artistul ține cont, în funcție de propria-i personalitate, în egală măsură, de sensul cuvintelor și ideilor dramatice și de cel al mesajului muzical — în cele mai multe cazuri, acestea sprijinindu-se reciproc. Cît privește posibilitatea artistului liric de a fi un bun actor (în cazul în care problemele de strictă tehnică vocală sînt rezolvate și fraza muzicală nu prezintă un motiv de crispare sau de îngrijorare), el poate crea momente de actorie superioare celui ce doar vorbește; este suficient să amintesc

de admirat, întrucât redacțiile de specialitate de la Radiodifuziune, în privința unor emisiuni de informare. Tot ce este nou în lumea operei mă interesează și, în măsura în care mijloacele mele tehnice (vocale și actricești) o permit, încerc să folosesc în arta mea tot ce găsesc interesant.

4. Fiecare generație are virfuri, și, de asemenea, interpreți de duzină. Așa cum, din toată muzica scrisă cu mijloace moderne, doar o mică parte este *adevărată* și merită să existe peste ani, și generația tină are câțiva artiști excelent dotați, care țin să fie mereu la curent cu noul în operă, privity ca spectacol complet. N-aș vrea să par insolent; socot, însă, că noile generații de interpreți stau la acest capitol, în genere, mai bine decât creatorii, care, după umila-mi părere — cu firești excepții — se găsesc încă în faza căutărilor.

creația lui Șaliapin în *Don Quijote*, la Opera Comică din Paris, care a umbrat dramatizarea cunoscutului roman, prezentată de Comedia Franceză; sau superioritatea lui Ion din *Năpasta* lui Sabin Drăgoi, întruchipat de George Foleseu, față de versiunile unor interpreți ai aceluiași personaj din teatrul dramatic. M-am referit la interpreți, nu la spectacole, la personaje, luate separat. Desigur, artiști de acest calibru sînt puțini; e **nevoie**, pe lângă calitățile native, de multe altele... Am dat aceste exemple ca pe niște culmi creatoare la care se poate ajunge.

2. Opera modernă — înțelegînd prin aceasta întreg procesul creator, începînd cu compoziția — nu face altceva decît să exprime, cu mijloace actuale, personaje cu psihologii actuale, și în general viața contemporană; firese, acestea nu pot fi rediate decît prin mijloace moderne. Așa stînd lucrurile, pentru omul modern, *informat* și prezent în veacul său, un spectacol de calitate realizat „la diapazonul timpului” este mai satisfăcător decît unul clasic, avînd, pe lângă patina specifică, și un anume prof. Rămîne ca trecerea timpului să hotărască ce-a fost adevărat din căutările noilor drumuri. Opera este, alături de celelalte manifestări-surori, un muzeu de artă.

3. În general, apelăm la publicațiile în limbi străine, insuficiente și sosite, uneori, cam la întîmplare. Imprimările cu mari dirijori, mari cîntăreți, nu sînt la zi. Demne

TONI BUIACICI

solist, Teatrul de Operetă,
București:

„Modernitate în sine nu există”

1. Excepțînd genul operei, în care, evident, discursul muzical are preponderență, textul situîndu-se pe planul doi (dovadă, spectacole în care interpreți de naționalități diferite cîntă în limbi diferite) — mi se pare că, astăzi, încercarea de a determina primatul muzicii sau al textului, în celelalte genuri ale teatrului liric, este aproape desuetă. Experiențele de dată recentă, de aiurea, au demonstrat că spectacolul muzical modern reprezintă un tot, în care interpretul trebuie să facă față cu egal succes cerințelor muzicale, dramatice, coregrafice etc. Că interpretul teatrului liric trebuie să fie interpret de teatru propriu-zis este de-a dreptul o axiomă. (Și, slavă domnului, istoria teatrului românesc furnizează nenumărate exemple, începînd cu Matei Millo, cu Frosa Popescu-Marcolini, și sfîrșind cu V. Maximilian și Aurel Munteanu.) În ce măsură, însă, *poate să fie* interpret de teatru propriu-zis — fiecare, cu barul său...